

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни_
«ГРАМАТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ»
на 2025/2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс
Освітня програма/спеціалізація	035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Сухачова Наталія Сергіївна

к.філол. н.

доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-095-63-33-897
Електронна адреса	sukhachova2014@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.im.puet.edu.ua/ онлайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів навичок адекватного перекладу тексту з урахуванням його граматичної структури; ознайомлення з аналітичним устроєм англійської мови, її специфічними граматичними формами, синтаксичними конструкціями, особливостями пунктуації; детальне вивчення розбіжностей між англійською та українською мовами на граматичному рівні в перекладацькому аспекті.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (практичні заняття – 60 год., самостійна робота – 90 год.).
Форми та методи навчання	Практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Пояснювально-ілюстративний метод (розповідь, демонстрація, лекція); проблемний метод; метод інтерактивного навчання (інтерактивні презентації; дискусії; рольові ігри; аналіз історій і ситуацій); метод контролю та самоконтролю.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: 2 семестр – залік (ПМК).
Базові знання	Наявність знань про розбіжності між англійською та українською мовами на граматичному рівні в перекладацькому аспекті.
Мова викладання	Англійська/українська.

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (ПР01); - ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (ПР02); - знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності (ПР10); - аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють (ПР12); - знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності (ПР16).	- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК05); - здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК06); - здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК09); - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК10); - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК11); - здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні (СК02); - здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя (СК06); - усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (СК09); - здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів (СК10).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Специфічні граматичні явища англійської мови та їх відтворення при перекладі.		
Тема 1. Граматичні проблеми перекладу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Граматичні проблеми перекладу», «Граматичні трансформації», «Граматичні проблеми науково-технічного перекладу».
Тема 2. Переклад присудка	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Переклад присудка», «Часові форми дієслова», «Форми наказового способу дієслова», «Форми пасивного стану дієслова», «Складний іменний присудок», «Фразеологічний присудок», «Складні модальні присудки з must, have to і should», «Складні модальні присудки з may, might, can і could», «Складні модальні присудки з will, would, need і ought to», «Складний модальний присудок з to be to».
Тема 3. Переклад підмета	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Формальний підмет there», «Неозначний займенник one у функції підмета», «Займенник it у функції підмета», «Герундій у функції підмета», «Інфінітив у функції підмета».
Тема 4. Переклад додатка	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Переклад додатка», «Формальний додаток one», «Формальний додаток it», «Займенник-замінник one», «Займенники-замінники that/those та these», «Інфінітив у функції додатка», «Об'єктно-предикативна інфінітивна конструкція», «Об'єктно-предикативна дієприкметникова

		конструкція», «Герундій у функції додатка».
Тема 5. Переклад детермінантів речення	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Прислівники на -ly», «Інфінітивні парентетичні речення», «Інші парентетичні елементи».
Тема 6. Переклад обставин	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Прислівники на -ly», «Інфінітив у функції обставини мети», «Інфінітив у функції обставини наслідку», «Інфінітив у функції обставини ступеня», «Дієприкметник I та дієприкметниковий зворот», «Дієприкметник II та дієприкметниковий зворот», «Герундій та герундіальна конструкція».
Тема 7. Переклад означення	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Іменник як лівостороннє означення», «Інфінітив», «Герундій», «Дієприкметник I та відповідна дієприкметникова конструкція», «Дієприкметник II та відповідна дієприкметникова конструкція».
Модуль 2. Редагування перекладів з урахуванням граматичних особливостей англійської та української мов.		
Тема 8. Передача значень синтаксичних конструкцій	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Конструкції логічної емпізи», «Порядок членів речення та речень», «Порівняльні та псевдопорівняльні конструкції», «Каузативні конструкції», «Герундіальна конструкція».
Тема 9. Морфологічні труднощі перекладу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Форми числа іменників», «Абсолютний генетив», «Субстантивовані прикметники».
Тема 10. Порівняння перекладів з оригіналами	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Редагування перекладів. Комплексні вправи з різних граматичних труднощів перекладу

Інформаційні джерела

Основні

1. Воронова З. Конспект лекцій з дисципліни «Порівняльна граматики англійської та української мов» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 035 «Філологія». Кам'янське : ДДТУ, 2023. 70 с.
2. Сухачова Н. С., Стеценко В. В. Лексико-семантичні особливості термінів-комполітів англійської терміносистеми менеджменту. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. № 78 (2). С. 226–231.
3. Сухачова Н. С. «Неологізми англійської економічної терміносистеми: лінгвопрагматичний аспект». *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (філологічні науки)*. Вид. Державного закладу „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. № 7 (345). 2021 С. 153 – 160.
4. Фінчук Г. В., Скребкова М. А. Practical Grammar of the English Language. Новий світ – 2000, 2023. 640 с.
5. Altshuler D., Truswell R. Coordination and the Syntax – Discourse Interface. Oxford : Oxford University Press, 2023. 336 p.
6. Murphy Raymond. English Grammar in Use Fifth Edition Intermediate with answers and Interactive eBook. Cambridge University Press, 2019. 396 p.

Додаткові

7. Oxford Exam Trainer B2 Student's Book. Oxford University Press, 2020. 183 p.
8. Oxford English Grammar Course Advanced with answers and e-book. Oxford University Press, 2019. 254 p.
9. The New International Webster's Dictionary & Thesaurus of the English Language. Trident Reference Pub, 2023. 1200 p.

Електронні ресурси

10. <https://www.indeed.com/career-advice/resumes-cover-letters/cover-letter-checklist/>
11. <https://learnenglish.britishcouncil.org/business-english/english-for-emails>
12. <https://learnenglish.britishcouncil.org/study-break/graded-reading/walk-forest-level-1>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс «Граматики проблеми перекладу», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-1.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Положення про атестацію здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_atestaciyu_zvo.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Порядок допуску студентів до заліково-екзаменаційної сесії https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por_dopusku_zal-ekz_sesi-1.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом, але за об'єктивних причин (війсний стан в Україні, хвороба, працевлаштування, стажування) можливе відвідування занять дистанційно з використанням платформи Moodle.

Порядок навчання студентів за індивідуальним графіком та вільне відвідування навчальних занять: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por_nadannya_studentu_vilne_vidvid.pdf

Політика щодо академічної доброчесності: під час роботи над матеріалом курсу недопустимо порушення академічної доброчесності. Сукупність етичних принципів і правил, якими мають користуватись здобувачі при опануванні дисципліни наведено у наступних науково-методичних матеріалах ПУЕТ:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf. **Положення про академічну доброчесність** https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochnist.pdf

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання та перезарахування кредитів ЄКТС при вступі до Полтавського університету економіки і торгівлі на другий (третій) курс з нормативним терміном навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_perezarah_credytiv.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>;

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про Правила вирішення конфліктних ситуацій у Полтавському університеті економіки і торгівлі <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravya-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Положення про психологічну службу Полтавського університету економіки і торгівлі <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-psychologichnu-sluzhbu-puet.pdf>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studenty-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediynosti/>

Інклюзивність навчання: Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-proorganizacziyu-inklyuzyvno-navchannya-zdobuvachiv-vyshhoji-osvity.pdf>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-7): відвідування занять (7 балів); захист домашнього завдання (7 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 8-10): відвідування занять (3 бали); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (5 бали); виконання навчальних завдань (15 балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській олімпіаді, гуртку тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

**Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення
навчальної дисципліни**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни